

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 30.09.2026 nr 1-4/26/2491-13 ,
KLIM/26-0771/-2K

Meie 22.10.2026 nr 8-2/4984

Jäätmeseaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Kliimaministeerium on saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks jäätmeseaduse (JäätS) muutmise seaduse eelnõu. Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

1. **Eelnõu § 1 punkt 2** – eelnõukohane § 10⁶ kasutab konstruktsiooni, mille kohaselt on sotsiaalmajanduse üksus eraõiguslik üksus.

Kordame siinkohal varasemalt tehtud märkust. Eesti õiguse kohaselt võivad õiguste ja kohustuste kandjad olla üksnes füüsilised ja juriidilised isikud. Seletuskirjale lisatud kooskõlastustabelis on selgelt ka vastav eristus esile toodud, ent eelnõu tekst on jätkuvalt õiguselgusetu ning normiadressaati on selle põhjal võimatu tuvastada. Eesti õiguses ei ole kasutusel konstruktsiooni „eraõiguslik üksus“. On füüsilised ja juriidilised isikud, kellele saab omistada õigusi ja kohustusi, ehk kes saavad olla normiadressaadid. Palume eelnõu vastavalt muuta.

Lisaks on kooskõlastustabelis toodud selgitused ebapiisavad, sest näitlik loetelu sisaldab siiski õigusliku tähenduseta näiteid („toidupangad /---/, heategevuslikud toidupangad, sotsiaalmajanduse üksused ning muud samalaadsed toidu ümberjaotamisega tegelevad üksused“). Sotsiaalmajanduslik üksus leiab loodetavasti täpsustamist vastavalt Eesti õiguse põhimõtetele, aga jätkuvalt ei ole selge, mida/keda võib käsitleda „toidupangana“ või „muu samalaadse toidu ümberjagamise tegeleva üksusena“. Palume jätta eelnõu tekstist need määratlemata õigusmõisted välja, sest need ei aita sisuliselt mõista normi tähendust.

2. **Eelnõu § 1 punkt 23** – eelnõukohases §-s 59³ on sätestatud sortimisuuringu tasu. Seletuskirjast nähtub, et sortimisuuringu tasu käsitatakse Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) § 113 tähenduses avalik-õigusliku rahalise kohustusena ning tasu arvutamise valem on sätestatud seaduses. Samas jääb ebaselgeks, millises ulatuses kuuluvad sortimisuuringu kulud tootjate kanda ning milliste põhimõtete alusel jaotatakse uuringu kogukulu tootjate, riigieelarve ja muude rahastusallikate vahel. Õiguselguse ja kohustuse ettenähtavuse huvides palume seda seletuskirjas täiendavalt selgitada.
3. **Eelnõu § 1 punkt 23** – eelnõukohase § 59³ lõige 5 annab Keskkonnaagentuurile õiguse küsida tootjalt või tootjate ühenduselt tasu arvutamiseks vajalikke lisaandmeid, dokumente ja selgitusi. Seletuskirjast nähtub, et volituse eesmärk on tagada tasu korrektne arvutamine ja vältida puudulikest või ebatäpsetest andmetest tulenevaid vigu. Samas jääb ebaselgeks, milline on volituse ulatus ja piirid. Eelnõust ega seletuskirjast ei nähtu, milliseid andmeid võib täiendavalt nõuda olukorras, kus probleemtooteregistri andmed on tasu arvutamiseks peamiseks aluseks, ega ka see, millistel juhtudel peetakse registriandmeid ebapiisavaks. Õiguselguse huvides

palume seletuskirja täiendada selgitusega, et täiendavaid andmeid võib nõuda üksnes registriandmete kontrollimiseks või täpsustamiseks vajalikus ulatuses, samuti selgitada, millist liiki andmed võivad kõne alla tulla ning kuidas on tagatud tootjate ärisaladust sisaldava teabe kaitse. Praeguses sõnastuses on volitus seotud küll tasu arvutamise eesmärgiga, kuid selle praktiline ulatus jääb adressaatidele raskesti ettenähtavaks.

4. **Eelnõu § 1 punkt 26** – viidatud punkt puudutab vastutussätet. Justiits- ja Digiministeeriumi vaatest peavad sama teo eest ettenähtud füüsilise ja juriidilise isiku karistused olema üldjuhul samas proportsioonis karistusseadustiku üldosas ettenähtud karistusraamiga. See tähendab, et kui füüsilist isikut saab karistada kuni sanktsiooni maksimumiga (300 trahviühikuga), peab sama teo eest olema võimalik karistada ka juriidilist isikut sanktsiooni maksimumiga (400 000 eurot). Kui füüsilise isiku karistumäär on madalam kui maksimaalne määr, siis tuleb vastavalt ja proportsionaalselt ette näha ka juriidilise isiku karistumäär. Põhjendatud juhtudel võib sellest üldreeglist kõrvale kalduda, kuid vastavaid valikuid peab sellisel juhul seletuskirjas veenvalt põhjendama.

Juriidilise isiku karistumäärade korrigeerimise vajadusele juhtis justiits- ja digiminister seadusandja tähelepanu mh 05.05.2026 ettekandes „Kriminaalpoliitika põhialused aastani 2030“ elluviimisest¹. Arvestada palume ka meelepeaga eriseadustes väärteosätete koostamisest.¹

Kehtiva JäätS § 120 lõike 2 kohaselt saab juriidilist isikut karistada kuni 100 000 euro suuruse rahatrahviga. Oleme seisukohal, et arvestades füüsilise isiku karistumäära, on proportsionaalne karistus juriidilisele isikule kuni 200 000 eurot. Palume eelnõu vastava muudatusega täiendada.

5. **Eelnõu § 1 punkt 27** – on iseenesest positiivne näha eelnõus JäätS § 120⁷ lg 2 muutmist, mille kohaselt juriidilise isiku rahatrahvi ülemmäära suurendatakse seniselt 20 000 eurolt 100 000 euron. Muudatuse eesmärk seletuskirja kohaselt on tagada füüsilise ja juriidilise isiku vastutuse proportsionaalsus ning võimaldada kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmehoolduseeskirja nõuete rikkumise eest määrata rikkumise raskusel ja toimepanija olemusele vastav tõhus karistus.

Kui füüsilisele isikule on kehtiva õiguse kohaselt §-s 120⁷ lõikes 1 ettenähtud rahatrahvimäär kuni 200 trahviühikut, siis on proportsionaalne juriidilise isiku karistumäär kuni 200 000 eurot. Palume eelnõu vastavalt muuta.

6. **Eelnõu § 1 punkt 29** – viidatud punktis sätestatakse §-des 124⁷–124⁹ väärteovastutus. Kui nimetatud paragrahvides soovitakse jääda juriidilise isiku vastutuse puhul 200 000 eur juurde, tuleb füüsilise isiku karistumäära allapoole tuua ehk sätestada võimalus karistada kuni 200 trahviühiku suuruse rahatrahviga. Palume vajadusel vastavalt eelnõu muuta.
7. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisas esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud märkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

¹ [Eriseadustes väärteosätete koostamisest2.pdf](#)

- Lisa:
1. Eelnõu fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega
 2. Seletuskirja fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Markus Ühtigi 5191 4873
Markus.Yhtigi@justdigi.ee

Einar Hillep
Eleri Kästik
Marget Pae
Karen Alamets
Mari Koik